

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 9. februar 2009 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek interpretacije lahko napišete na konceptni list, vendar se ta pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

Barica Smole: BEL POPER

Barica Smole: Katarina, Bel poper. Novo mesto: Dolenjska založba, 1997. 99–100.

BEL POPER

O Borisu so vsi imeli najboljše mnenje, njej pa se je zdel kot ledena kocka, ki v začetku prijetno hladi v ustih, nekega dne pa opaziš, da sta ti od nje otrpnila jezik in nebo. Oja, saj sta govorila, on je govoril in ona je govorila, toda nikoli se nista pogovarjala.

Domov je prihajal natančno ob šestih in po zvokih v stanovanju in po njegovem dihanju je vedela, kaj sleherni trenutek počne. Vedno je večerjal z enakim tekcom. Naj je bila večerja še tako prismojena, naj je še tako črno gledala, nikoli ga takšne nepomembnosti niso motile na poti, po kateri je z matematično natančnostjo krožil v svojem svetu.

Če je hotela vdreti v ta svet, ji je pritrjeval z enozložnicami, in če ga ne bi tako zelo dobro poznala, bi celo mislila, da jo posluša. Pa je natanko vedela, da je vsa njegova pozornost namenjena enakomernemu izločanju želodčnih sokov.

Po večerji je sedel za računalnik. S hladnimi viticami prstov se je dotikal njegovih tipk prav tako nežno, kot se je pred spanjem dotaknil njenega obraza. Preden sta zaspala, jo je vedno enako kljunil na vrat in rekel: »Kako prijetno diši po cvetnih laticah.« Potem si je na strop risala Goro levinje, kjer je živela Gan Mu, boginja, katere hčere so živele v zakonu z obiski, v razmerjih z moškimi, ki so trajala toliko časa, dokler je bilo potrebno. Med nekim takim obiskom na gori ga je potresla, in ko je začuden odprl oči, je rekla: »Odšla bom.« Obrnil se je in mirno spal dalje, le zjutraj ji je rekel: »Ali nama ni lepo?«

Lepo, kot takrat, ko sta se ljubila in je bilo, kot bi zlagala drobna polena, na katerih sta potem enakomerno, ne preveč, zapekla umetnega piščanca.

Nekega dne je v kleti našla star ročni mlinček za kavo. Nasula je vanj belega popra in ga ves dan mlela v bel pudrat prah. Z vsakim krogom ročice je odvrtila en dan njunega življenja. Preden je prišel domov, se je napudrala z belim praškom.

Ko sta legla, jo je nežno pobožal po licu in jo poljubil na vrat. Otrdel je ter nato izpljunil pekoči puder. »Hudiča, kaj vendar počneš!« je zatulil. Rekel je, zavpil prvo grdo besedo, odkar ga je poznala. Pripravila ga je do tega, da je enkrat izpljunil svoj ledeni mir. Sedaj se je lahko odločila.

Z užitekcom je tresnila z vrati za seboj in si obliznila pekoči prašek okoli ustnic.

NAVODILA

- Opreделите besedilo glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Primerjajte, kako književni osebi doživljata skupno življenje. Citirajte poved, ki označuje njuno težavo pri sporazumevanju. Presodite, ali odločilno dejanje reši njun problem.
- Povzemite ugotovitve in ob primeru iz življenja napišite svoje mnenje o tem, kaj pomeni »ledeni mir« v partnerskih ali drugih medosebnih odnosih.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Ivo Zorman: ONSTRAN ŠOLSKEGA PRAGA (odlomek)

Ivo Zorman: Lectovo srce. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989. 28–29.

Vsak učitelj si je izmislil svoj način kaznovanja. Ali pa ga je povzel po učiteljih, ki so v njegovih otroških letih lasali, uhali, topli, ga izpopolnil in ukrojil po svojih močeh in okusu. Rus je poznal občutljiva mesta na otroškem telesu, kamor je zavrtal s koščeniimi členki, da se je nesrečniku meglilo pred očmi. Pater Karel je neubogljivca pritisnil k tlom, mu ukleščil glavo med kolena in ga premlatil z jermenom. Naš pa je tepel s palico po dlaneh.

Palica je bila debela za dober prst, bila je ravna in gladka in priročna. Preskrbeti smo jo morali sami. Kadar se je izrabila, je učitelj izbral katerega, ki je veljal za nemirneža in je bil večkrat kaznovan, Kraljiča ali Pantarja ali Goloba.

»Bi mi prinesel jutri novo palico?« ga je prijazno prosil.

Seveda jo je. Vse popoldne se je plazil po grmeh, da je našel res lepo leskovko. Potem jo je olupil in zgladil s koščkom stekla. Včasih se je poigral, na koncu je pustil za ped neolupljene, v lubje pa je vrezal vijugaste črte za okras.

Vsega tega fantje niso počeli zato, ker bi se bili čutili z naročilom počaščene. Tudi niso pričakovali nagrade za dobro opravljeno delo. Samo odkupiti so se hoteli. Gnalo jih je noro zaupanje, da bodo manjkrat poklicani na tepež in da bo učitelj prizanesljiv, da ne bo zamahnil z vso močjo.

Palice so se bali vsi ...

... čeprav so se nekateri, posebno starejši, ki so ponavljali, hvalili, da jim nič ni, če so tepeni. Ko so morali k tabli, so se izzivalno zibali v ramenih in se pačili, da bi spravili razred v smeh. In ko so se vračali, jim je včasih uspelo zatajiti solze.

Kakor je imel vsak učitelj svoj način tepeža, so ga tudi fantje spremljali iz klopi vsak po svoje. Dogajanje smo spremljali brez sočutja, z olajšanjem, ker sami nismo bili na vrsti, z vznemirljivo radovednostjo in z ugibanjem, kolikokrat bo izmaknil. Bilo je treba nekaj poguma, da je kaznovani držal iztegnjeno dlan in da je ni umaknil, ko je palica švisnila v zrak. Zadrževal ga je strah, ker sta ga za vsak izmaknjeni udarec čakala dva.

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran